

OMAVALVONTAOHJELMAN SEURANTA

2/2026

Osana omavalvontaohjelmaa Valtion lastensuojeluyksiköt toteuttaa omavalvonnan seuranta neljännesvuosittain.

Raportti laaditaan Valtion lastensuojeluyksiköiden laatujohtotiimin toimesta palveluyksiköiden mittaristoanalyysien perusteella ja julkaistaan osoitteessa

valtioneuvostonkoulukodit.fi/omavalvonta

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Tämä raportti koskee ajanjaksoa 1.4.-30.6.2026.

RAPORTIT

Aloitteita, palautteita ja poikkeamia raportoidaan Valtion lastensuojeluyksiköiden laatujärjestelmä Kartassa. Aloitteiden tekemiseen on mahdollisuus niin lapsilla kuin henkilökunnalla. Palautteita kerätään Kartan lisäksi myös säännöllisillä asiakaspalautekyselyillä ja osoitteessa valtioneuvostonkoulukodit.fi/palaute olevalla palautelomakkeella.

Poikkeamat jaotellaan seuraavasti:

- Vaaratapahtumat
- Toiminnalliset poikkeamat, sisältäen poikkeamat lääkehoidossa
- Fyysisen ympäristön poikkeamat
- Tietoturvapoikkeamat

Palveluyksiköiden johtoryhmät käsittelevät yksikkökohtaiset aloitteet ja poikkeamat, kun taas koko organisaatiota koskevat asiat käsittelee organisaation laatujohtoryhmä. Kriittiset tilanteet käsitellään johtoryhmän lisäksi työsuojelutoimikunnassa. Käsittely tapahtuu kuukausittain ja tarvittaviin toimenpiteisiin ryhdytään viipymättä.

Vuoden 2026 toisella neljänneksellä kirjattiin:

- Poikkeamia: 197
- Sidosryhmien palautteita: 23
- Aloitteita: 8, joista 6 henkilöstöltä ja 2 lapsilta

Poikkeamien jakauma:

- Vaaratapahtumat: 81
- Toiminnalliset poikkeamat: 86, joista 65 lääkehoidossa
- Tietoturvapoikkeamat: 13
- Fyysisen ympäristön poikkeamat: 17

ASIAKKAAT

Asiakaspalautetta kerätään sijoitetuilta lapsilta, heidän perheiltään sekä sijoittavilta sosiaalityöntekijöiltä Pulssi-kyselyillä. Koulukotiin sijoitetut lapset vastaavat Pulssikyselyihin 10 kertaa vuodessa. Pitkäaikaisessa sijoituksessa olevan lapsen perheiltä kerätään palautetta kaksi kertaa vuodessa ja erityisen huolenpidon jaksolla olevien perheiltä aina jakson päättyessä. Sijoittavalta sosiaalityöntekijältä palautetta pyydetään kerran vuodessa ja erityisen huolenpidon jakson päättyessä.

Lasten palautekysely

Vuoden 2026 toisella neljänneksellä lapsilta on kysytty palautetta kahdessa Pulssi- kyselyssä. Kyselyiden teemoina olivat lapsilähtöisyys ja inhimillisyys. Lapsilähtöisyyskyselyn keskiarvo oli noussut hieman verrattuna marraskuussa tehtyyn kyselyyn. Inhimillisyysskyselyn vastausten keskiarvo oli taas laskenut edelliseen kyselyyn verrattuna. (Edellisen kyselyn keskiarvo taulukossa sulkujen sisällä).

Arviointikohde	Lapsilähtöisyys n=53 (syksy 2025)	Inhimillisyys n=52 (syksy 2025)
Vastausten keskiarvo	2,98 (2,90)	2,92 (3,20)

Kysymysten ja väittämien asteikko on 1–4 (eri mieltä – vähän eri mieltä – melkein samaa mieltä – samaa mieltä)

Perheiden palautekysely

Pitkäaikaisessa sijoituksessa olevien lasten perheille palautekysely toteutetaan puolen vuoden välein. Erityisen huolenpidon jaksolla olevan lapsen perheille palautekysely toteutetaan jakson päättyessä.

Aikavälillä 1.1.2026 – 30.6.2026 perheiden palautekyselyyn saatiin 14 vastausta. Näiden vastausten keskiarvo asteikolla 1-4 oli 3,7 (edellisellä tarkastelujaksolla 3,5).

Sosiaalityöntekijöiden palautekysely

Pitkäaikaisessa sijaishuollossa olevien lasten asioista vastaaville sosiaalityöntekijöille kysely toteutetaan kerran vuodessa sekä sijoituksen päättyessä. Erityisen huolenpidon jaksolla olevan lapsen sosiaalityöntekijälle palautekysely toteutetaan jakson päättyessä. Vastauksia tarkastellaan kaksi kertaa vuodessa.

Aikavälillä 1.11.2025 - 31.5.2026 palautetta oli antanut 16 sosiaalityöntekijää. Vastausten keskiarvo oli 3,4 asteikolla 1-4 (edellisellä tarkastelujaksolla 3,6).

Rajoitustoimenpiteet

Valtion koulukodeissa tehtiin vuoden 2026 toisen neljänneksen aikana yhteensä 710 lastensuojelulain mukaista rajoitustoimenpidettä. Edelliseen kolmen kuukauden jaksoon verrattuna rajoitustoimenpidepäätöksiä tehtiin 105 kpl vähemmän. Eniten vähentyneet olivat eristäminen ja kiinnipitäminen. Taulukossa sulkujen sisällä muutos edelliseen neljännekseen verrattuna.

Taulukko: rajoituspäätökset 1.4.-30.6.2026

kpl	Tyyppi	Asiakkaita
138 (-11)	Aineiden ja esineiden haltuunotto (LSL 2007/417 65 §)	78 (+1)
55 (-42)	Eristäminen (LSL 2007/417 70 §)	26 (-8)
62 (+14)	Henkilönkatsastus (LSL 2007/417 66 a §)	31 (+3)
87 (-33)	Henkilöntarkastus (LSL 2007/417 66 §)	63 (-9)
87 (-36)	Kiinnipitäminen (LSL 2007/417 68 §)	22 (-9)
79 (+13)	Liikkumisvapauden rajoittaminen (LSL 2007/417 69 §)	30 (-2)
32 (-3)	Luvatta laitoksesta poistuneen lapsen palauttaminen (LSL 2007/417 69 a §)	16 (-1)
127 (-21)	Omaisuuuden, lähetysten ja tilojen tarkastaminen (LSL 2007/417 67 § 1.-3.mom.)	71 (-8)
17 (+9)	Päätös liikkumisvapauden rajoittamisen lopettamisesta (LSL 2007/417 69 § 2. mom.)	10 (+2)
6 (+5)	Päätös yhteydenpidon rajoittamisen lopettamisesta (LSL 2007/417 63 § 2. mom.)	5 (+4)
20 (+-0)	Yhteydenpidon rajoittaminen (LSL 2007/417 62 §)	17 (+2)
YHTEENSÄ: 710 kpl		

Käyttöasteet

Valtion koulukotien käyttöasteet vuoden 2026 toisella neljänneksellä on kuvattuna alla olevassa taulukossa. Eriyisen huolenpidon käyttöastetta laskee yhden asuinyksikön suljettuna oleminen sekä usean asuinyksikön täyttäminen vain kolmella lapsella.

	Vaativa taso	Eriyinen huolenpito	Vankilan perheosasto: Vanaja/Hämeenlinna
Huhtikuu	94,36%	68,16%	86,00% / 0%
Toukokuu	95,40%	68,48%	71,30% / 0%
Kesäkuu	94,92%	66,24%	73,00% / 0%

HENKILÖSTÖ

Henkilöstökoulutus

Vuoden 2026 toisella neljänneksellä saatettiin päätökseen henkilöstön traumainformoitua työtettä koskeva koulutuskokonaisuus. Lisäksi avainhenkilöstölle järjestettiin koulutusta asiakastietojärjestelmän Kanta-toiminnallisuuksista. Kantaan liittyminen tulee tapahtumaan 1.9.2026, mutta asiakastietojärjestelmän Kanta-toiminnallisuudet otetaan käyttöön heinäkuussa 2026. Tarkasteluajanjakson aikana käynnistettiin toimenpiteet AVEKKI-koulutusten yhtenäistämiseksi ja laadittiin henkilöstön AVEKKI-koulutussuunnitelma. Suunnitelman toteuttaminen käynnistyy syksyllä 2026.

Uuden kuntouttavan suljetun laitospalvelun henkilöstön koulutussuunnitelmaa ryhdyttiin valmistelemaan yhteistyössä Laurea-ammattikorkeakoulun ja Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen kanssa. Uusien koulutuskokonaisuuksien toteutus on tarkoitus käynnistää palvelun henkilöstölle syksyllä 2026.

HAUS Kehittämiskeskus Oy:n jatkuvan oppimisen palvelun koulutukset jatkuivat esihenkilöille ja yhteisen hallinnon henkilöstölle. Vuoden 2025 syksyllä aloitettua säännöllistä koulustoittoa on jatkettu suunnitelmallisesti. Uudet työntekijät ovat suorittaneet lastensuojelulain mukaisten rajoitustoimenpiteiden käyttöä koskevan koulutuksen sekä lääkehoidon koulutuksen osana perehdytystään.

Henkilöstökysely

Vuoden 2026 toisella neljänneksellä ei toteutettu henkilöstökyselyä. Kysely toteutetaan ensimmäisellä ja kolmannella neljänneksellä.

Henkilöstömitoitus

Henkilöstömitoitukset ovat vuoden 2026 toisella neljänneksellä olleet erityisessä huolenpidossa 2,51 ja vaativan tason hoidossa 1,83. Keskiarvot on laskettu poikkileikkauksena kuukausien viimeisenä päivänä. Viidessä vaativan tason asuinyksikössä mitoitus ei ole hetkellisesti täyttynyt, johtuen henkilöstön vaihtuvuudesta, tilanne on kuitenkin rekrytointien myötä korjaantunut.

Sairaspoissaolot

Sairaspoissaolojen raportoinnissa oli epätarkkuutta edellisen neljänneksen osalta, johtuen viiveestä tietojen siirtymisessä ja raportointijärjestelmän muutoksesta. Alla olevassa taulukossa päivitetty tiedot.

Taulukko: Henkilöstön sairaspöissaolat 2026, vrk

	Q1	Q2	Q3	Q4	2026 yht.
Sairaspoissaolat, vrk	3731	1478	–	–	5209
Tapaturmien ja ammattitautien osuus sairaspöissaaloista, vrk	373	50	–	–	423

VALVONTA

Huhti-kesäkuussa 2026 Valtion koulukoteihin kohdistui yksi hyvinvointialueen tekemä valvontakäynti. Käynnistä kirjattiin neljä kehittämissuositusta ja havaittiin kolme lievää ja kaksi vakavaa poikkeamaa. Kehittämissuositukset ja poikkeamat koskivat omavalvontaa, kameravalvontaa, ohjeistusta, poikkeamien käsittelyä, henkilöstön mitoitusta ja pätevyyttä sekä lääkehoitosuunnitelmaa. Havaittuja poikkeamia ryhdytään korjaamaan omavalvonnallisilla toimenpiteillä. Vuoden 2026 toisella neljänneksellä tehtiin yksi omavalvontailmoitus.

OMAVALVONNALLISET TOIMENPITEET

Omavalvonnallisena toimenpiteenä Valtion koulukodit on jatkanut huomion kiinnittämistä pätevän henkilöstön riittävään mitoitukseen ja rekrytoinneilla pyrkinyt pitämään mitoituksen lain vaatimalla tasolla kaikissa asuinyksiköissä. Kesäkuussa Valtion koulukodit teki päätöksen sulkea yksi erityisen huolenpidon yksikkö sekä yksi vaativan tason yksikkö. Sulkemisten taustalla vaikuttivat toimimattomat tilaratkaisut, jotka olisivat voineet vaarantaa asiakas- ja työturvallisuuden.

OMAVALVONTAOHJELMAN JA SUUNNITELMAN PÄIVITYKSET

Vuoden 2026 toisella neljänneksellä Lagmansgårdenin ja Sairilan koulukodin omavalvontasuunnitelmia on päivitetty. Valtion koulukotien omavalvontaohjelmaa on ryhdytty päivittämään. Uudessa versiossa tarkennetaan vastuuta sekä työnjakoa muiden päivitysten ohella.

Omavalvontaohjelma ja -suunnitelmat ovat nähtävillä osoitteessa:

<https://valtioneuvostonkoulukodit.fi/yksikot-ja-yhteystiedot/omavalvonta/>